

upovedena zgodovina zmajev povezuje s humornimi komentarji piščančkov, kokoši in petelina, vse to pa zaokrožajo v celoto ilustracije, ki kar žarijo od intenzivnih barv in so humorno strašljive v portretiranju slikaniških junakov. Zanimiv paradoks likovne govorice Lile Prap je v tem, da je tako samosvoja, drugačna, izvirna in stilsko prepoznavna, da nas po eni strani več ne more dobiti nepripravljene na njen barvno-oblikovno-motivni svet, po drugi pa nas vedno znova navduši in preseneti.

Na kratko: ponovno odlična Lila Prap, ki otrokom predstavlja »zmajeslovje«, a nikakor ne pootročeno, prej zahtevno; večnaslovniško sporočilnost dodajajo duhoviti komentarji petelina in pernatih mladičkov. Ta spoj zahtevnih besed in obenem podob, prežetih z otroško perspektivo, se odlično povezuje z znano Župančičevo mislijo: *Samo najboljše je za deco komaj dobro dovolj*.

Anja Štefan (il. Alenka Sottler):
Drobtine iz mišje doline (MKZ)

Pesniška zbirka *Drobtine iz mišje doline* izraža najgloblja sporočila minimalistične otroške poezije Anje Štefan: življenje je igra, ki nikakor ni samo svetla, ampak je v njej zaznati tudi temne tone: vedno znova se v drobne pesmice zapredejo rožice, a tudi mačke, ples in grom, lešnik, sirček in medenjaki ter hudič, brezvoljni mišjak in ledene sapice.

To le na videz preprosto otroško poezijo izvrstno dopolnjujejo inovativne ilustracije Alenke Sottler – njene ilustracije mesta ustvarjajo občutek gibanja, druge so podobe humorno strašljive, ponovitve istih likovnih motivov pa z izjemno likovno sporočilnostjo simbolizirajo tok življenja, ki so mu izročeni vsi mladički, vsi otročki, vsa bitja – v minljivosti prstnega odtisa na ilustracijah se zato v resnici skriva časovnost življenja, njegova nepredvidljivost in lepota sveta, v katerem se na črno-beli podlagi sveti živost krhkega bitja. Reminiscenca gugajoče se miške na naslovnici na Duchampov Akt, ki se spušča po stopnicah, po več kot sto letih časovne distance med njima deluje sveže in simpatično.

Nagrada Kristine Brenkove 2018 je žirija podelila slikanici *Skodelica kave*.

Žirija pa je letos podelila še dve posebni priznanji: slikanici *Kje si?* za **izvrstno slikanico brez besedila**, slikanici *Drobtine iz mišje doline* pa za **inovativno likovno interpretacijo poezije**.

Slavnostna podelitev je bila 22. oktobra (na rojstni dan Kristine Brenkove) v Trubarjevi hiši literature v Ljubljani.

PRAZNIK ZLATIH HRUŠK 2018

34. Slovenski knjižni sejem je v svoj bogati program že tradicionalno vključil

tudi Praznik zlatih hrušk. Prireditev je potekala 21. novembra 2018 v Kosovelovi dvorani Cankarjevega doma. Na njej je bilo predstavljenih 22 založb in 80 njihovih knjig iz leta 2017, ki so prejele *znak za kakovost zlata hruška*. Že devetih so bila podeljena tudi *priznanja zlata hruška*. Praznik zlatih hrušk je pripravila Mestna knjižnica Ljubljana – Pionirska, center za mladinsko književnost in knjižničarstvo, sofinancirala ga je Javna agencija za knjigo Republike Slovenije kot del projekta bralne kulture.

Na slovesnosti so sodelovali mag. Teja Zorko, direktorica Mestne knjižnice Ljubljana, mag. Mateja Demšič, vodja Oddelka za kulturo Mestne občine Ljubljana, Renata Zamida, direktorica Javne agencije za knjigo RS, glasbenika Ana Vipotnik in Igor Leonardi ter povezovallec programa Boštjan Gorenc Pižama.

Praznik zlatih hrušk je zaključna (slovesna) faza projekta *Priročnik za kakovostno branje mladinskih knjig* (letošnji Priročnik ima naslov *Eden je svet*), s katerim knjižničarji spodbujamo branje dobrih knjig in nagrajujemo založbe. Priročnik, ki na svojih 171 straneh med drugim ponuja pregled produkcije 747

knjig za otroke in mladino z letnico izida 2017, pregled najboljših otroških in mladinskih filmov, dostopnih v knjižnicah, ter pregled mladinskih književnih nagrad, še posebej podrobno predstavlja 464 dobro ocenjenih knjig (136 odličnih, 151 zelo dobrih in 177 dobrih). Vsem, ki se poklicno ukvarjajo s knjigo za mladino, ponuja tudi mnoga praktična kazala in seznane.

Letos je prišlo pri podeljevanju *priznanj zlata hruška* do nekaterih sprememb. O izboru knjige za priznanje sta namreč odločali posebni komisiji (komisija za leposlovno in komisija za poučno kategorijo):

- V kategoriji **izvirna slovenska mladinska leposlovna knjiga** je komisija v sestavi dr. Gaja Kos, mag. Tomato Košir in dr. Veronika Rot Gabrovec za priznanje zlata hruška izbrala knjigo Anje Štefan in Alenke Sottler ***Drobtine iz mišje doline***. Knjigo je izdala založba Mladinska knjiga.

Obrazložitev komisije:

Drobtine iz mišje doline je zbirka besedil, v kateri ritmičnost in izrazita zvočnost pesničinega jezika odlično sodelujeta z

Fotografija s slovesnosti v Kosovelovi dvorani

Anja Štefan, Alenka Sottler in urednica Irena Matko Lukan

inovativnim pristopom ilustratorke: živahne miške izpod prstov Alenke Sottler se pridružijo že znani igrivosti in ljudskosti Anje Štefan in zaradi nabora tem in angažiranega pogleda na svet nagovarjajo najširši krog potencialnih bralcev. Delo obeh avtoric je podprto z odločitvami oblikovalke in likovnega urednika, ki izkazujejo ustrezno izbiro črkovne vrste, spoštljivo obravnavo besednih in nebesednih gradiv in ob dobri ergonomiji knjige dosežejo pravo sožitje oblike in vsebine.

- V kategoriji **izvirna slovenska mladinska poučna knjiga** je komisija v sestavi dr. Samo Kreft, Ivan Mitrevski in mag. Darja Lavrenčič Vrabec za priznanje zlata hruška izbrala knjigo Rade Kos *Iz lončka v lonec* s fotografijami Rade Kos in Tadeja Maligoja in z ilustracijami Maje Lubi. Knjigo je izdala založba Allegro.

Obrazložitev komisije:

Danes ne poznamo pomanjkanja hrane in lakote – vsaj večina nas. Prav tako nam je večinoma prihranjeno težko delo na poljih. Vseeno pa bi težko rekli, da je z našim odnosom do hrane vse v najlepšem redu.

Namesto da bi hrano pridelovali doma, jo na veliko uvažamo iz daljnih krajev, tretjino vse pridelane hrane zavržemo, kupujemo in uživamo pa veliko predelane hrane, polne nezdravih dodatkov. V tem kontekstu je knjiga Rade Kos dobrodošla zakladnica nasvetov, kako približati otrokom in odraslim pridelavo in pripravo hrane. Avtorici je popolnoma jasno, da živimo v hitrem svetu, bivamo v mestih in moramo vrtičke velikokrat stisniti na okenske police in balkone stanovanj. Knjiga je namenjena prav nam, ki za pridelavo in pripravo hrane nimamo veliko časa in prostora, a nam ni vseeno, kaj pristane na naših krožnikih. Postreže nam z nasveti za vrtnarjenje – kam namestiti vrtiček, kako posadimo rastline, kako jih zaščititi pred škodljivci in podobno. Potem so tu opisi raznih vrst povrtnin, ki jih lahko gojimo. Pa kuharski recepti, ki ponujajo obilico idej, kako lahko pridelano hrano uporabimo. Ne manjka pa niti zamisli za ustvarjalne delavnice. Knjiga nam želi predstaviti in približati celostno izkušnjo vrtnarjenja. Vsa ta raznolika vsebina je opremljena z množico fotografij. Kljub obilici podatkov, nasvetov, prelepih ilustracij in fotografij knjiga deluje povezano in konsistentno. Vse je urejeno lično in pregledno, tako da se bodo bralci zlahka

znašli, čeprav ima 150 strani. Ta knjiga je nedvomno nastajala ob urah in urah dela z otroki in je namenjena predvsem otroški populaciji in družinam. Avtorčina ljubezen do vrtnarjenja in dela z otroki je jasno vidna vsakemu bralcu, zaradi česar ta priročnik ni le vir informacij, temveč tudi vir inspiracije.

- V kategoriji **prevedena mladinska leposlovna knjiga** komisija v sestavi dr. Gaja Kos, mag. Tomato Košir in dr. Veronika Rot Gabrovec za priznanje ni izbrala nobene knjige.

- V kategoriji **prevedena mladinska poučna knjiga** je komisija v sestavi dr. Samo Kreft, Ivan Mitrevski in mag. Darja Lavrenčič Vrabec za priznanje zlata hruška izbrala knjigo Idana Ben-Baraka in Juliana Frosta *Ne liži te knjige*. Podobe z elektronskega mikroskopa je skenirala Linnea Rundgren, prevedla pa Ema Karo. Knjigo je izdala založba Miš.

Obrazložitev komisije:

Dandanes se veliko govori o nevarnih mikrobih, povzročiteljih bolezni, ki jih z različnimi čistilnimi sredstvi bolj ali manj učinkovito uničujemo, nekateri pa so postali tako odporni, da zdravila pogosto ne morejo več pozdraviti okužb. Po drugi strani se zavedamo tudi njihove koristnosti. V tej knjigi se avtorji do mikrobov ne opredeljujejo, ampak nas opozorijo na njihov neviden obstoj. Kot se za pustolovsko zgodbo spodobi, najprej spoznamo glavno junakinjo Mimi, ki je mikrob. Knjiga nato v interaktivno pustolovščino povabi še bralca, ki se s prstom dotakne knjige in Mimi prenese na svoje zobe, majico in popek. Ob tem Mimi sreča še druge mikrobe, ki živijo na drugih predmetih, in se ji pridružijo na potovanju. Pri njihovih dogodivščinah jih lahko opazujemo na prikupnih ilustracijah, ki so umeščene na izvrstne elektronsko-mikroskopske tridimenzionalne fotografije papirja, zobne sklenine, tekstila in kože. Ilustracije so enostavne – v kontrastu z natančnimi fotografijami, polnimi podrobnosti – in izjemno dinamične. Junake vidimo, kako se bašejo z odmrlo kožo, kopljejo po

zobni sklenini in se potikajo po preznjeni majici ter se med seboj pogovarjajo o stvarih, o katerih mikrobi pač razpravljajo. Zaradi odličnih fotografij, prikupnih ilustracij in domiselnega oblikovanja je knjiga tudi prava likovna poslastica. Je revolucionarna in inovativna v svojem konceptu, saj združuje tako znanost kot otroško igro in zabavo. Žal takšnih knjig na knjižnem trgu skorajda ni, ne v prevodih, kaj šele izvirno slovenskih. Želeli bi, da bi spodbudila h kreativnosti tudi domače znanstvenike, da bi navduševali otroke za raziskovanje in ustvarjanje.

Vojko Zadravec

LETOŠNJI PREJEMNIK ŠPANSKE NACIONALNE NAGRADE ZA MLADINSKO KNJIŽEVNOST JUAN KRUIZ IGERABIDE – NOVI ČLAN UREDNIŠKEGA ODBORA REVIIJE OTROK IN KNJIGA

Špansko ministrstvo za kulturo in šport, ki od leta 1978 podeljuje nacionalne nagrade za literaturo, znotraj teh pa nagrado za esejistiko, dramatiko, mladinsko književnost, pripovedništvo, poezijo in poezijo mladih avtorjev Miguel Hernández, nas je konec septembra razveselilo z novico, da je letošnji prejemnik nagrade baskovski pisatelj za otroke in odrasle, univerzitetni učitelj in prevajalec Juan Kruz Igerabide. Nacionalna nagrada je najvišje špansko priznanje literarnim ustvarjalcem. Podeljujejo jo za besedila, napisana v katerem koli od uradnih jezikov Španije, in sicer za besedila, ki so izšla v letu pred podelitvijo nagrade. Juan Kruz Igerabide jo je prejel za v baskovščini napisano besedilo slikanice *Abezadario titirijario: letren txotxongiloo* (*Abecednik pripovednik: marionetne črke*), ki jo je izdala založba Cenlit/Denonartean. Slikanica je izšla tudi v vseh uradnih jezikih španske